

GORKIBAN

Vlagyimir Iljics életének utolsó éveit szorosán összefonódnak a Moszkva melletti kis faluval, Gorkival. Az 1918 augusztusában elköveti merénylet s a rendkívül megfeszített munka megrendítette Lenin egészségét. Az orvosok makacs követelésére kénytelen volt elhagyni a várost.

1918 szeptember végén járt először Gorkiban. 1921 telétől pedig különösen gyakran jött ide pihenni vagy dolgozni.

Emlékszem, Gorkiban gyakran játszottak metajátékokat. Vlagyimir Iljics szerette ezt az egyszerű és vidám játékot, s mindig szívesen csatlakozott a játszókhoz. Úgyesnek játszott. Az ügyetlen játékosokat inceselkedve korholta:

— Miféle játékosok maguk! Én csak most kezdek játszani, s mindenkin túleszek! Nem szégyellik magukat?

Ha munkások játszottak ügyetlenül, így mosta meg a fejüket:

— Miféle proletárok maguk, a proletárok így ütnek?

Szavait rendszerint egy ügyes dobása követte:

— Így kell ütni!

Vlagyimir Iljics nagyon örült a sikerének, s vidáman nevetett, ha valamelyik dobása igazán jól sikerült. Egyszer egy építőipari munkásnak enyhe gúnyjal azt mondta:

— Még egy ilyen dobás, és „le-fokozom”!

Ha az ember Moszkvából a Pahr-folyó irányában halad a kasirai országúton, akkor Gorkiban, a Kolhoz-utca baloldalán levő egyik ház oldalán egy márványtáblát lát ezzel a felirattal: „1921 január 9-én ebben a házban beszélt Lenin a gorki parasztok gyűlésén”.

Nagyon nehéz esztendő volt az.

A fiatal szovjet köztársaság visszaverte a fehérgárdista és intervenciósi bandák támadásait, győztesen került ki a polgárháborúból, de népgazdasága szét volt zúzva. Hiány volt kenyérben, sóban, üzemanyagban, közszükségleti cikkekben. Gorki község parasztjai meghívták Vlagyimir Iljicsot, hogy beszélgesse el velük az ország ügyeiről és a saját gondjairól.

— Miért ne, szívesörömmel! — felelte Vlagyimir Iljics a parasztoknak, akik a meghívást tolmácsolták.

— Ha holnap nem leszek nagyon elfoglalva, akkor estefelé, úgy hat óra körül várjanak rám.

A parasztok elahatózták, hogy a

gyűlést Vaszilij Sulgin házában hívják össze. Alkonyatkor mintegy száz ember gyűlt össze. Minu mondani szokták, egy tüt sem lehetett volna elejteni. Amikor a szomszéd falvakba eljutott a hír, hogy Gorkiban Lenin fog beszélni, onna is jöttek emberek. Természetesen engem is érdekel a gyűlés, én is elmentem Sulgin házába.

Hat óra felé Nagyvezsda Konsztantynovnával együtt megérkezett Vlagyimir Iljics, s a gyűlés elkezdődött. Iljics halkán beszélt, s beszédének fontosabb részeit egy-egy energikus kézmozdulattal kísérte, vagy pedig könnyedén az asztalra csapott.

A parasztok lélegzetvisszafojtva hallgatták. Vlagyimir Iljics, ha jól emlékszem, a következőket mondta:

— Most befejezzük a háborút, s olyan életet teremtünk, amelyenről apáink még álmodni sem mertek. Örökre vége lesz a béreskedésnek, a

nyomomak, az analfabétizmusnak. Nem járunk többet bockorban, mécses helyett villannyal világítunk, a járványos betegségeknek csak a rossz emlékek marad meg. Mindehhez csak az kell, hogy megvédjük a szovjet-hatalmat az ellenség támadásaitól, ez most a legfontosabb feladatunk!

Ezen a gyűlésen Lenin észrevette, hogy Gorkiba nincs bevezetve a villany. Itt lenne az ideje, mondotta, hogy már most kidobjuk a házakból a mécseseket. A falut el tudná látni árammal a közeli szovhoz villanytelepe.

— Amiben tudok, segítségükre leszek — mondta a parasztoknak, s megkérdezte, nincs-e valakinek kérdése?

Nagyon sok kérdést tettek fel, s Lenin szívesen választ rájuk. A beszélgetés késő éjszaka ért véget.

Nem sok idő múltán a gorki házakban kigyulladt a villany.

(Folytatjuk.)

Moszkvai képeslap

Vasziljevskij székesegyház

Jó eredmények az önköltség csökkentésében

Az Inotai Alumíniumkohóban nagy gondot fordítanak az önköltség csökkentésére, az anyag-takarékosságra. Erről adnak számot a harmadik negyedévi eredmények. Különösen a pörkölő-üzem ért el szép eredményeket. Ez az üzem az előző évhez viszonyítva, az önköltségi eredményeit mintegy 50 százalékkal csökkentette, a termelés 42 százalékos növelése mellett.

A kohászbrigádok felajánlást tettek a kohóban, hogy az évi terveküket december 23-ra befejezik. A terv határidő előtt való teljesítésére a VI-os brigád versenyre hívta ki az üzem összes brigád-jait.

tette, a termelés 42 százalékos növelése mellett.

A kohászbrigádok felajánlást tettek a kohóban, hogy az évi terveküket december 23-ra befejezik. A terv határidő előtt való teljesítésére a VI-os brigád versenyre hívta ki az üzem összes brigád-jait.

John Reed:

Tíz nap, amely megrengette a világot

GYŐZELEM

ket az új kormányba” — újságolta. „A jobboldali csoportok megijedtek a forradalmi törvényszékektől, szinte pánikhangulatban vannak, s kéri, hogy oszlassuk fel azokat, mielőtt tovább menének...”

Elfogadtuk a vasutaszövetség végrehajtó bizottságának egy homogen szocialista kormány alakítására vonatkozó javaslatát, amelyen most dolgozunk. Mindez győzelmünk eredménye. Amikor erősen akartak állni velünk, most viszont mindenki meg akar egyezni a szovjetekkel valamiképpen... Egy valóban döntő győzelemre van szükségünk. Kerenszkij fegyverszünetet szeretne, de neki majd meg kell adnia magát...”

A Szovjetpalotában most is rengeteg munkás, katona, matróz tolongott, a teherautók, páncélcsovis motorja berregett, a kapu előtt ágyú volt felállítva, s mindenfelől a győzelem boldog nevése hallatszott. Vagy féltucat vörösgárdista tört utat magának. Egy papot vittek. Ez Ivan atya, mondották, aki megáldotta a kózákat, amikor bevonultak a vá-

rosba... Később hallottam, hogy agyonlőtték...”

Dibenko éppen kijött, gyors parancsokat osztogatva, kezében az elmaradhatatlan revolverrel. Beugrott a várakozó gépkocsiba, és minden kísérő nélkül elrobogott. Gatscina felé, hogy Kerenszkijnek megadja a kegyelemdíjét.

Estefelé elérte a város szélét, s innen gyalog ment tovább. Hogy Kraszov tábornok vezérkarával és néhány ezer kózákkal letette a fegyvert és azt tanácsolta Kerenszkijnek, hogy kövesse példáját.

Ami Kerenszkijt illeti — idézem itt Kraszov tábornok november 14-én reggel adott jelentését.

„Gatscina, 1917 november 14. Ma három óra körül (reggel) magához hívatott a főparancsnok (Kerenszkij). Nagyon izgatott és nagyon ideges volt.

„Tábornok — mondotta nekem — ön elárult. Az ön kózájai kategorikusan kijelentették, hogy le fognak tartóztatni és kiadnak a matrózoknak...”

„Igen — mondottam —, erről beszélnek, és tudom, hogy önnek

A munkaviszony keletkezése

Már számos közleményben ismertettünk különböző munkajogi kérdéseket, de nem volt még szó arról, hogy miként keletkezik, és miképpen szűnik meg a munkaviszony.

Az állami vállalatok viszonylatában a munkaviszony általában szerződés útján jön létre. Azért mondjuk, hogy általában, mert létre jöhet például kinevezés, vagy választás útján is, amennyiben a vállalatok három vezetőjét (igazgató, főmérnök, főkönyvelő), a felettes hatóság kinevezi, a társadalmi szervek, például a párt, vagy szakszervezet funkcionáriusait pedig, választják. Ezekre a munkakörökre nézve tehát, nem szerződés létesíti a munkaviszonyt, hanem kinevezés, vagy választás. Ezek azonban számszerűleg elenyésző kivételek.

A szerződésnek lényegében azt kell tartalmaznia, hogy a dolgozó valamely munkakörben rendszeres munka végzésére kötelezi magát, a vállalat igazgatója pedig a rendelkezések szerint járó munkabér megfizetésére és esetleges egyéb szolgáltatásokra (például: védőruha, védőétel, esetleg szolgálati lakás stb.) vállal kötelezettséget. A szerződés szó azonban ne tévesszen meg senkit... Nemcsak az szerződés, ami tele van bélyeggel, jogászai pontozatokba van foglalva, minél nagyobb aláírással van ellátva. Szerződés minden megállapodás, amit kölcsönös szolgáltatásokra vonatkozóan kötnek, még ha nincs is írásba foglalva. Így a munkaszerződés általában szóbelileg is megkötődhet.

Minden esetben írásba kell azonban foglalni:

1. Az a szerződést, amely próbaidőt köt ki. Próbaidőt csak a munkaszerződéssel egyidejűleg lehet kötni, később már nem. Ha tehát a munkaszerződést szóban kötik is meg, a próbaidőköltésnek mindig írásban kell megtörténnie.

2. A határozatlan időre, vagy meghatározott munkára kötött szerződés, ha annak időtartama egy hónapot meghalad. Ezek azok a munkaviszonyok (bizonyos alkalmi munkák), amelyek a határozott időtartam lejártával, a felmondás nélkül is megszűnnek. Például arra köt egy vállalat valakivel szerződést, hogy a 6 téli hónapban át fűteni fogja az irodahelyiségeket; a nyári évszakra azonban foglalkoztatni nem tudja.

3. A munkaszerződések bizonyos fajtájára külön előírja a törvény az írásbeliséget: így a hajózási dolgozókra, a művészeti dolgozókra, a házfelügyelőkre, a magánmunkáltatóval kötött aratási munkára és a háztartási alkalmazotti munkára.

4. Végül mindig írásban kell megkötöni a szerződést, ha azt a dolgozó kéri.

Munkavállalásra, vagyis munkajogi szerződés kötésére mindenki, 14. életévétől kezdve, jogosult. Míg egyébként a jogkorúsága, vagy 20. évének elérése előtt nincs senkinek korlátlan cselekvőképessége (például vagyonát nem ajándékozhatja el, stb.), addig munkajogi tekintetben az ún. jogi cselekvőképesség a 14. évben kezdődik.

Visszatérve már most arra, hogy a munkaszerződés a felsorolt kivételektől eltekintve, szóbelileg is megkötődhet, rá kell mutatni arra, hogy viszont a megállapított munkabérről 3 napon belül írásban köteles az igazgató a munkavállalót értesíteni. Darabter rendszer esetén — és természetesen ilyen a bányászat körében minden fizikai munka — a dolgozók besorolását csak ideiglenesen lehet közölni, a végleges besorolást pedig csak a munkabélelépéstől számított 15 napon belül kell közölni, mert kb. ennyi idő kell annak megállapítására, hogy a dolgozó milyen értékű munkát végez. Ekkor közölni kell a dolgozó besorolását (kategóriáját) és ha a kategórián belül különböző bértételek vannak, úgy a megállapított bértétel is, hogy a dolgozó a javadalmazása felől ne legyen kétségben.

Dr. Dékány Mihály

Munkavédelmi verseny

A Péti Nitrogénművek üzeme között munkavédelmi verseny folyik. Az eredményeket a harmadik negyedév alapján értékeltek. Az első helyezett a telepfenntartás, ahol baleset és balesetből eredő műszaki kiesés nem volt. A tisztaság és rend terén javulást mutattak az üzem dolgozói, csupán az oktatás terén van még javítani való. A második helyezett a Szállítási Osztály; a harmadik a Szénkéneg-üzem.

Kimentem és parancsot adtam egy Ruzkov nevű kózáknak a 10. doni ezredtől, hogy válasszon ki tíz kózákat, akik a főparancsnokot elkísérik. Félóra múlva a kózákok jelentették, hogy Kerenszkij nem találták — megszökött.

Riadót fújtam és parancsot adtam, hogy keressék, mert úgy gondoltam, még nem hagyhatta el Gatscinát. De nem találták meg.”

Kerenszkij tehát megszökött, egyedül, „matrózruhába öltözve”, és ezzel a cselekedetével elvesztette azt a kis népszerűségét is, amellyel az orosz tömegek közt még rendelkezett...

Petrográdba teherautón tértem vissza, amelyet egy munkás vezetett, s amely tele volt vörösgárdistákkal. Nem volt petróleum munk és ezért lámpáink nem égtek. Az út tömve volt a hazafelé vonuló proletár seregekkel és az őket felváltó találéksapatokkal. Óriási teherautók, tüzérsg, kocsik bukkantak fel az éj sötétjében, lámpa nélkül, mint ml. Vezetőtől robogtunk, hol jobbra, hol balra tértünk ki az összehúzóerők elkerülésére, miközben a gyálogosok vadul átközödték.

Az égbolton megvilágították a főváros csillogó fényét. Az öreg munkás, aki vezetett, egyik kezével a kormánykereket tartotta, a másikkal meg lelkesen mutatott a távolban csillogó város felé: „Az enyém!” — mondotta ragyogó arccal. „Most teljesen az enyém! Az én Petrográdom!”

Ha

Ha valamikor ezt belén a kenyere, hát járt tudtuk, hogy v szó. Ma is vannak v is hordják kenyert házukon a hátukon. Ezek, akik ha egysz valahol, nagy felfor Még a föld is mozo szenek, és így van a hivatásuk. Felf hogy azután munk nek száz és száz e ság gyakran talál nyaszatban illyesm fejtesek meggyorsí lést és feleslegess pénzen vásárolt b lását.

Nekünk is készü a Bakony lábánál, hogy ezek az embe szorgoskodnak, m végeztek, azt a legjobban.

1 300 000

föld megmo

Néhány hónap lettek a bánt marnak bele a jó viszi az autókara pacokra. Ahogy mondta — ebben köbméter földet k Két vállalat végz Építészügyi Minis. Gépesítő Vállalat Vállalat.

Nem is azzal tünk hozzájuk, zunk a hatalm megen, hanem ennek a bányár már szentet kell időkben lesz is mert lesz. anny lyan „objektív” dik. Minisztériu lások, munkaer dig beleszó val dolt programba a 2 kilométer sávból, melyet ni szokták — 12 000 négyz Akár szállítan ha a szállítói állnának. Amik jártunk, már a hányások tor szinte egész k hely közelében lyek, irodaépü visszamaradna a földmunkát területről.

Van akad

Ösz van és

Meg is kock Mit csinálnál Az egyik mu

— Allandó gyunk a Met sebb eső ner csoportosítj sét, hogy az lyek birják azott terület

— Na és el őket, mil sitani nekik

— Drága környező f kon helyezz személyre ? Van eset, s 3—400 fori ze a dolgo zet. De me okna a táv tása, étke hogy az e portasztuk Most van kezdé, am lenteni.

Ha még hogy reg a szentor a kövclit